

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 12.3.2014

Číslo: Ročník 24 (2014), Číslo 1

Sekce: Nové trendy

Název článku: IVU v teorii a praxi aneb Jak hodnotíme přílohu zpravodaje U nás 4/2013

Autor: Kateřina Hubertová

Zdroj: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20140117>

IVU v teorii a praxi aneb Jak hodnotíme přílohu zpravodaje U nás 4/2013

Kateřina Hubertová

V červnu 2013 jsme nabídli malým neprofesionalizovaným knihovnám okresu Hradec Králové vzdělávací pořad Jak na besedu. Požádali jsme kolegyni zběhlou v pořádání aktivit pro děti, aby knihovníkům názorně předvedla, jak taková beseda má vypadat. Během cca 90 minut s knihovnicí prošla své 3 osvědčené besedy pro děti od nejmenších po středoškoláky. K dispozici byly scénáře besed. Knihovníci byli nadšeni. Z jejich reakcí bylo zřejmé, že někteří z nich vlastně vůbec nevěděli, jak by taková beseda či lekce KIV měl a vypadat... A žádali pokračování takového vzdělávání.

Příloha Jak zařadit naši knihovnu mezi vzdělávací instituce... tedy přišla v nejvyšší čas. Tak to vidím jako metodik, který má tuto vlastní zkušenost s neprofesionalizovanými knihovnicími.

Jak to ale vidí profesionální knihovnici v okrese? Přílohu jsme si vzali na program porady prof. knihoven okresu a 8 knihovnic mělo vyplnit krátký dotazník, abychom ji mohli společně nějak zhodnotit. Otázky nebyly z časových důvodů úplně dotažené a měly trochu i zmapovat informační vzdělávání samotných knihovniců (viz otázky 9–11). Knihovnice odpovídaly na tyto dotazy:

1. Jste konkrétně Vy ve své knihovně člověk, který pořádá/uskutečňuje informační vzdělávání uživatelů?
2. Jak jste přílohu četli?
3. Je v textu nějaká zásadní chyba? Něco, s čím nemůžete souhlasit?
4. S uživateli v rámci informačního vzdělávání v knihovnách pracují všechny knihovny. S jakou věkovou skupinou se Vám /Vaší knihovně pracuje nejlépe?
5. Zpětné hodnocení vlastních besed/lekci - uvědomili jste si po prostudování přílohy něco, co Vašim lekcím chybí?
6. Probíhají lekce ve Vaší knihovně alespoň přibližně tak, jak je popsáno v příloze?
7. Použijete některou z konkrétních lekcí z přílohy ve Vaší knihovně? Pokud ne, proč?
8. Poznáte na uživateli, zda někdy prošli nějakým informačním vzděláváním v knihovně?
9. Znáte OKNA?
10. Jste v konferenci Andersen?
11. V nějaké jiné knihovnické konferenci? Které?
12. Oznámkuje přílohu IVU jako ve škole (tzn. nejlepší 1, nejhorší 5).

A jak to dopadlo?

Na otázku č. 1 odpovědělo 7 knihovnic kladně. Znamená to, že jsme se ptali opravdu těch správných.

50 % respondentů přílohu pročítalo chaoticky, pouze 25 % popořádku. Zbytek vyhledal nejprve ukázkové lekce. Nikdo v textu neobjevil žádný omyl.

Odpovědi na otázku č. 4 se daly odhadnout. Nejvíce a nejraději knihovny spolupracují s menšími dětmi, tzn. MŠ a I. st. ZŠ. S ostatními skupinami pracují spíše výjimečně nebo vůbec. Lekce jsou zastoupeny vzdělávací akce pro seniory.

Sedm z osmi oslovených knihovnic si po prostudování sborníku uvědomilo, že jejich lekcím něco chybí.

V 75 % probíhají lekce v knihovnách tak, jak je nastíněno ve sborníku. Ve zbývajících případech se knihovnice musejí více přizpůsobit času a složení dětí, proto akce zkracují.

Sedm knihovnic odpovědělo, že použijí některou z konkrétních lekcí ve sborníku.

Na každém uživateli bez rozdílu věku je poznat, že někdy prošel informačním vzděláváním v knihovně. Na tom se shodly všechny odpovědi.

Další otázky směřovaly, jak už bylo řečeno, na tělo samotných knihovnic. Dotazování proběhlo v rámci porady, na které se hovořilo i o „Oknech“ (OKNA 2014, kdy a kde proběhnou, jaké je letošní téma...). O to překvapivější je, že na otázku č. 9 byly dvě! záporné odpovědi. To je šokující a raději se přikloňme k tomu, že se jedná o omyl... Zajímavé byly i odpovědi na otázky kolem knihovnických elektronických konferencí. V konferenci Andersen je 50 % respondentů. Jen 25 % je v nějaké další konferenci, a to konkrétně v konferenci Knihovna. Dvě knihovny nejsou v žádné knihovnické konferenci! Tento výsledek není dobrý. Knihovny to omlouvají dvěma způsoby – veškeré potřebné informace se k nim dostávají díky dobré práci metodického oddělení pověřené knihovny (to je chvála na konkrétní práci pověřené knihovny ;)). Knihovny si též stěžují na malou kapacitu e-pošty, což jim ztěžuje přijímat větší množství e-mailů z konferencí.

Knihovnice oznámkovaly sborníček průměrnou známkou 1,6, což znamená dvojku. Zajímavé je, že nejpřísnější byla knihovnice, která na začátku uvedla, že není člověk, který konkrétně pořádá informační vzdělávání uživatelů. Tolik k dotazníkům. Když ty už byly stranou, rozhovořily se knihovnice o svých konkrétních besedách a akcích v knihovnách. Všechny spolupracují se školskými zařízeními v místě svého působení. Z diskuse vyplynulo, že především se musejí podřídit požadavkům učitelů a akce připravovat na témata zadaná ze školy. Pokusy o nabídku vlastních témat ve většině případů selhávají. Rovněž časová dispozice pořadů je limitovaná možnostmi školy, takže na rozsáhlejší akce není čas. Většina akcí je zaměřena na čtenářskou gramotnost. Jen v některých knihovnách probíhá vzdělávání směřující k pochopení fungování knihovny jako zdroje informací.

Je vidět, že příloha by mohla mít smysl jak pro začínající knihovníky, tak pro zkušené matadory. Besedy je nutné stále vylepšovat, posunovat a propracovávat. Inspirace není nikdy dost. Nechme se inspirovat. Já přílohu vidím jako první učebnici pro začínajícího knihovníka a šikovnou pomůcku pro knihovníka zkušeného.

Zpracováno za pomoci profesionálních knihoven okresu Hradec Králové.